

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/65/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2320011127
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Stanislavská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2320011127.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Stanislavskej a sudcov JUDr. Ladislava Révesa a Mgr. Michala Polláka, v trestnej veci obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta sp. zn. 2T/80/2020 zo dňa 12.07.2022, na verejnom zasadnutí konanom dňa 04. októbra 2022 v Trnave, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku zrušuje napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa

obžalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D., t. č. v ÚVV Leopoldov,

u k l a d á

Podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písm. l), § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky a 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona sa na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 2T/80/2020 zo dňa 12.07.2022 bol obžalovaný A. B. uznaný za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že („citácia“)

dňa 18.02.2020 v čase približne od 11.30 hod do 12.00 hod. v obci D. – E., v rodinnom dome č. XXX/XX pristúpil k maloletému F.. F. nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D., G. H. E. XXXX/XX, ktorý sedel v holičskom kresle a priložil mu otvorené nožničky na lýtko pravej nohy a povedal mu, že si má rozmyslieť, či mu dá peniaze alebo nie, na čo maloletý F. F. nar. XX.XX.XXXX mu odpovedal, že mu vie dať 3 €, následne ho obžalovaný udrel päťou do pravého ramena a oznámil mu, že keď mu dá peniaze, môžu byť kamaráti, avšak maloletý F. F. nar. XX.XX.XXXX mu požadované peniaze odmietol dať, na čo obžalovaný poslal svojho maloletého brata B. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D., I. E. XXXX/XXX

po palicu, pričom tento mu doniesol gumené kladivo žltej farby, ktorým obžalovaný maloletého F.. F.. nar. XX.XX.XXXX po ďalšom odmietnutí odovzdania peňazí buchol do pravej nohy nad koleno a potom opätovne zobral do rúk nožnice a britvu, pričom jeden z týchto kovových predmetov priložil maloletému F.. F.. nar. XX.XX.XXXX zozadu na ľavú zadnú časť krku s tým, aby si rozmyslel, či mu dá peniaze alebo nie, pričom maloletý F.. F.. nar. XX.XX.XXXX nakoniec dal obžalovanému požadované 3 €, čím svojím konaním obžalovaný spôsobil maloletému F.. F.. nar. XX.XX.XXXX škodu vo výške 3 €.

Za tento trestný čin okresný súd uložil obžalovanému:

Podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, zistiac poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, nezistiac žiadnu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a § 39 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 4 (štyri) roky a 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona sa obžalovaný zaraďuje na výkon uloženého trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č.l. 200-202 spisu.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní konanom dňa 12.07.2022 v zmysle § 257 ods. 1 Trestného poriadku vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, v dôsledku čoho súd podľa § 257 ods. 7, ods. 8 Trestného poriadku po prijatí jeho vyhlásenia o vine vykonal dokazovanie iba vo vzťahu k výroku o treste, náhrade škody a ochrannom opatrení, a to prečítaním listinných dôkazov – Odpis registra trestov, výpis z Centrálnnej evidencie správnych deliktov a priestupkov a hodnotenie z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov.

Okresný súd u obžalovaného vzhľadom na jednu významnú poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, teda že obžalovaný sa k spáchaniu trestnej činnosti priznal a úprimne ju oľutoval. U obžalovaného nebola zistená prítomnosť žiadnej priťažujúcej okolnosti. Čo sa týka obhajobou konštatovanej poľahčujúcej okolnosti, že obžalovaný spáchal trestný čin vo veku blízkom veku mladistvých, okresný súd uviedol, že obžalovaný vek 21 rokov dovŕšil dňa XX.XX.XXXX, v dôsledku čoho už v čase spáchania skutku (dňa 18.05.2020) nebol osobou blízkou veku mladistvých, keďže v posledný deň, kedy ide o osobu blízku veku mladistvých je deň dvadsiatich prvých narodenín osoby. Rovnako tak nepriznal obžalovanému ani obhajobou navrhovanú poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona, nakoľko vzhľadom na 12 záznamov evidovaných vo výpise z Centrálnnej evidencie správnych deliktov a priestupkov nemohol konštatovať, že by obžalovaný viedol pred spáchaním skutku riadny život a ani poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, keďže pre jej priznanie sa vyžaduje, aby obžalovaný napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti, ktorá je založená na aktívnej spolupráci páchatel'a pri objasňovaní jeho trestnej činnosti pri vyšetrovaní, k čomu podľa názoru okresného súdu neprišlo. Z dôvodu prevahy poľahčujúcich okolností v pomere 1:0, okresný súd postupoval podľa § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a znížil hornú hranicu trestnej sadzby uvedenej v osobitnej časti Trestného zákona 7-12 rokov o jednu tretinu.

Z dôvodu, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie o vine, okresný súd s prihliadnutím na okolnosti skutku a osobu páchatel'a (škoda v zanedbateľnej výške 3 €, obžalovaný nebol doposiaľ súdne trestaný) pristúpil k mimoriadnemu zníženiu trestu o jednu tretinu pod dolnú hranicu už upravenej trestnej sadzby. Okresný súd k mimoriadne zníženiu trestu pristúpil aj s poukazom na § 39 ods. 1 Trestného zákona, pretože vzhľadom na okolnosti prípadu a aj pomery páchatel'a mal za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom bolo pre obžalovaného neprimerane prísne a že na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. S prihliadnutím na osobu páchatel'a, najmä na skutočnosť, že obžalovaný nebol doposiaľ súdne trestaný, okresný súd ukladal trest odňatia slobody na samotnej spodnej hranici upravenej trestnej sadzby vo výmere 4 roky a 8 mesiacov, pričom takýto trest považoval z hľadiska generálnej ako i osobitnej prevencie za primeraný a spravodlivý.

Okresný súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, pretože obžalovaný doposiaľ nebol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý by mu bol uložený za úmyselný trestný čin. Navyše, zaradenie do ústavu s vyšším stupňom

stráženia by podľa názoru okresného súdu nijakým spôsobom v danom prípade nepomohlo k lepšej resocializácii a takpovediac k usporiadaniu si morálnych hodnôt obžalovaného.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote a to ihneď na hlavnom pojednávaní po vyhlásení rozsudku zahlásil odvolanie obžalovaný A. B. (č.l. 199 spisu).

Prokurátor okresnej prokuratúry si ponechal lehotu na podanie odvolania, pričom v písomnom podaní zo dňa 13.07.2022 (č.l. 199 spisu) uviedol, že podáva odvolanie proti napadnutému rozsudku v neprospech obžalovaného, čo do výroku o treste. Prokurátor okresnej prokuratúry podané odvolanie vzal späť (č.l. 217 spisu), čo Okresný súd Trnava uznesením zo dňa 04.08.2022, č. k. 2T/80/2020-219, zobral na vedomie.

Odvolanie obžalovaného jeho obhajkyňa JUDr. Andrea Kuruczová odôvodnila v písomných podaniach (č.l. 210-214 a č.l. 226-227 spisu).

V odvolaní obžalovaný zhrnul obsah napadnutého výroku rozsudku. Uviedol, že odvolanie podal najmä z dôvodu podstatných chýb konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, ďalej preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby, okresný súd sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a najmä z dôvodu, že uložený trest je neprimeraný a nezákonný.

Okresný súd neprihliadol na okolnosti daného prípadu, najmä na tú skutočnosť, že sa ku spáchaniu skutku priznal a tento úprimne oľutoval. Vydaný rozsudok v danej veci nezodpovedá zásadám ukladania trestov v zmysle § 34 Trestného zákona, pričom vydaný trest je neprimerane prísny, nakoľko mu neboli priznané nasledovne poľahčujúce okolnosti a to poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. d), písm. j) a písm. n) Trestného zákona, ktoré v odvolaní bližšie opísal. Dôsledkom uvedeného postupu bol následne okresným súdom nesprávne ustálený pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Vo vzťahu k poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. d) Trestného zákona uviedol, že skutok spáchal v čase, keď mal 21 rokov, t. j. vo veku, ktorý trestný zákon považuje za vek blízky veku mladistvým. Skutok, ktorého sa dopustil považuje za jeho mladícku nerozvážnosť, teda jeho mladý vek mal zrejmý vplyv na jeho rozumovú a vôľovú vyspelosť a spôsobilosť. Vo vzťahu k poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Trestného zákona uviedol, že nespáchal žiaden trestný čin, teda nemá v odpise z registra trestov žiaden relevantný záznam.

Poukazujúc na ustanovenie § 38 ods. 2 Trestného zákona a na uznesenie NS SR zo dňa 25.10.2016, sp. zn. 4 Tdo 63/2016 uviedol, že od počiatku začatia trestného stíhania sa k spáchaniu uvedeného skutku priznal, tento oľutoval a po celý čas napomáhal orgánom činným v trestnom konaní. Tým, že pred súdom urobil vyhlásenie o vine, podstatne uľahčil súdu dokazovanie jeho trestnej činnosti, preto podľa jeho názoru je takýto postoj nevyhnutné pri ukladaní trestu tiež zohľadniť. Prvostupňový súd mu preto mal priznať poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona a zároveň podľa § 36 písm. n) Trestného zákona. Okresný súd mu však napriek vykonanému vyhláseniu nepriznal túto poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, pričom týmto postupom došlo k nesprávnemu ustáleniu pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, teda možno konštatovať porušenie § 38 ods. 2 Trestného zákona v neprospech obvineného. V tejto súvislosti poukázal na časť rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6To/71/2020 zo dňa 21.07.2020, na základe ktorého mal za to, že tento je možné analogicky aplikovať aj na jeho prípad.

Obžalovaný poukázal aj na to, že jeho obhajkyňa na hlavnom pojednávaní dňa 12.07.2022 navrhla i mimoriadne zníženie trestnej sadzby podľa § 39 Trestného zákona. Dôvodil to tým, že je nekonfliktný, pokojný a bežný typ človeka, nemá za sebou kriminálnu minulosť, čo potvrdzuje jeho odpis z registra trestov a tiež uviedol, že nie je konzumentom omamných a psychotropných látok. Najväčšmi ho mrzí skutočnosť, že je mladý človek, ktorý pred výkonom väzby viedol riadny život, riadne pracoval pri stavbe nemocnice pre spoločnosť Bory Mall a mal zabezpečený pravidelný mesačný príjem. Je síce pravdou, že v jeho prípade prvostupňový súd aplikoval ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu, no mal za to, že v porovnaní s aktuálnou rozhodovacou praxou v obdobných prípadoch ako napr. v rozsudku Okresného súdu Trebišov sp. zn. 1T/95/2021 zo dňa 26.04.2022, na ktorý bližšie poukázal, prichádza v jeho prípade, za vzájomného zváženia vyššie uvedených skutočností týkajúcich sa jeho osoby, uloženie trestu v nižšom rozsahu.

Vzhľadom k tomu, že podľa názoru obžalovaného súd mohol použiť ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu, tak pokiaľ ide o samotnú výmeru trestu, súd mal správne zohľadniť jeho kritický postoj k trestnej činnosti, skratové konanie, vyhlásenie o vine a najmä skutočnosť, že je mladý človek, na ktorého výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody z hľadiska resocializácie nemôže mať vhodný vplyv. V tomto prípade okresný súd mohol prihliadnuť na vyššie citované ustanovenie § 39 ods. 3 písm. d) Trestného zákona a uložiť mu trest nižší, až do 2 rokov. S poukazom na uvedené mal za to, že ide o také okolnosti prípadu, ktoré sú mimoriadne. Trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený prvostupňovým súdom, aj keď už po mimoriadnom znížení, tak v rozsahu 4 rokov a 8 mesiacov dôvodne pociťuje podstatne citeľnejšie než iní páchatelia.

S ohľadom na vyššie uvedené mal za to, že uložený trest je neprimerane prísny a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Aj s ohľadom na tieto skutočnosti je toho názoru, že okresný súd mal okrem priznania ďalších poľahčujúcich okolností prihliadať aj na vyššie špecifikované okolnosti, ktoré môžu byť predpokladom pre mimoriadne zníženie trestu v nižšom rozsahu.

V písomnom doplnení odôvodnenia odvolania obžalovaný uviedol, že vo vzťahu ku argumentácii okresného súdu uvedenej na strane 5. odôvodnenia rozsudku, sa s týmto názorom nestotožňuje. Dôvodil to tak, že je mladý človek, uvedomuje si svoje zlyhanie, avšak trest uložený rozsudkom okresného súdu považuje za mimoriadne prísny. V kontexte ustanovenia § 39 Trestného zákona poukázal na závery uznesenia ÚS SR sp. zn. II. ÚS 814/2016 zo dňa 04.11.2016. Mimoriadne zníženie trestu je zo strany súdu reakcia, ktorá má vychádzať v ústrety ku kritickému postoj obžalovaného. Uloženie trestu odňatia slobody vo výmere 4 roky a 8 mesiacov je podľa názoru obžalovaného mimoriadne prísne pre prvýkrát súdne trestaného mladého páchatela, na ktorého doposiaľ nepôsobili trestnoprávne sankcie. Uvedené chyby konania majú podľa jeho názoru vplyv na skutkový a následne právny stav a bez ich odstránenia je nutné konštatovať pochybnosti o správnosti skutkových zistení a tým aj predčasnosť rozhodnutia súdu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Okresného súdu Galanta sp. zn. 2T/80/2020 zo dňa 12.07.2022 vo výroku o treste zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. d) a písm. e) Trestného poriadku a postupom podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vrátil vec na nové konanie a rozhodnutie, alternatívne aby sám odvolací súd rozhodol tak, že mu uloží trest v nižšom rozsahu.

Konanie na odvolacom súde

Krajský súd vo veci vykonal verejné zasadnutie za prítomnosti obžalovaného, obhajkyne obžalovaného a prokurátora krajskej prokuratúry. Obžalovaný bol o termíne verejného zasadnutia riadne upovedomený, upovedomenie prevzal dňa 02.09.2022.

Prokurátor prítomný na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu uviedol, že odvolacie námietky obžalovaného považuje v celom rozsahu za nedôvodné. S argumentáciou obžalovaného, že trest uložený I. stupňovým súdom je neprimerane prísny, sa absolútne nestotožnil. Okresný súd Galanta pri nesprávnom poukazaní na ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona namiesto správneho aplikovania § 39 ods. 2 písm. d) Trestného zákona, avšak pri správnom poukazaní ustanovenia § 39 ods. 4 Trestného zákona, uložil za použitia ďalších zákonných ustanovení trest odňatia slobody znížený o celú jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby. Napriek tomu, že na mienenú výšku odňatia slobody by priznanie ďalších obžalovaným navrhovaných poľahčujúcich okolností, ako už priznaná poľahčujúca okolnosť, nemá podstatný vplyv. Mal za to, že priznania troch obžalovaným navrhovaných poľahčujúcich okolností v danom prípade vôbec neprichádza do úvahy a to vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania. S vyhodnotením existencie jednej poľahčujúcich okolností a neexistencie iných poľahčujúcich okolností a s dôvodmi, pre ktoré Okresný súd Galanta neuložil ešte nižší trest, sa tento riadne vysporiadal v odôvodnení rozsudku, s čím sa možno plne stotožniť. Preto z uvedených dôvodov navrhujem odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné podľa § 319 Trestného poriadku.

Obhajkyňa obžalovaného uviedla, že v plnom rozsahu trvá na podanom odvolaní, pričom mala za to, že trest uložený Okresným súdom Galanta je neprimerane prísny vzhľadom k tomu, že ide o mladého človeka, ktorý nikdy predtým nebol vo výkone trestu odňatia slobody. Vzhľadom na uvedené navrhujeme,

aby odvolací súd uložil obžalovanému trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov a podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona mu takto uložený podmienený trest uložil s probačným dohľadom a súčasne uložil skúšobnú dobu.

Obžalovaný v konečnom návrhu uviedol, že ľutuje to, čo spravil. Pripojil sa k názoru svojej obhajkyne.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací nezistil dôvody pre zamietnutie odvolania obžalovaného podľa § 316 Trestného poriadku ani dôvody pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku. Postupom podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a dôvodnosť napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Uvedeným postupom zistil, že odvolanie obžalovaného je dôvodné a to v časti výroku o treste a spôsobe jeho výkonu, avšak z iných dôvodov ako namietal obžalovaný, preto bolo nevyhnutné napadnutý rozsudok zrušiť podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku, pričom odvolací súd v uvedenej časti sám rozhodol podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku.

Z obsahu spisového materiálu odvolací súd zhodne ako súd I. stupňa zistil :

prokurátor okresnej prokuratúry podal dňa 20.08.2020 pod č. 2 Pv 177/20/2202-7 obžalobu na A. B. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a s poukazom § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona;

okresný súd vykonal na hlavnom pojednávaní dokazovanie oboznámením listinných dôkazov a to hodnotenia obžalovaného z ÚVV Leopoldov, odpisu registra trestov obžalovaného a výpisu z evidencie priestupkov správnych deliktov a priestupkov obžalovaného.

Keďže obžalovaný na hlavnom pojednávaní po zákonom poučení podľa § 257 Trestného poriadku urobil vyhlásenie, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe a na všetky otázky podľa § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g), písm. h) Trestného poriadku odpovedal „áno“, pričom prokurátor nemal k vyhláseniu obžalovaného výhrady a navrhol tieto vyhlásenia prijať, tak okresný súd postupoval správne, keď prijal vyhlásenie obžalovaného, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe a vykonal dokazovanie ohľadne trestu, náhrade škody a ochranných opatrení. Keďže v tomto smere žiadne sporné otázky neboli, krajský súd nepovažoval za potrebné sa k tejto otázke bližšie vyjadrovať.

K výroku o treste

Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona, trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného zákona, pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, prítiažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie trestu, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatel'ov od spáchania trestných činov, ale má viesť i k utvrdeniu pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi

prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácia tak núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupu súdu pri rozhodovaní o treste (obdobne pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR z 13. mája 2014, sp. zn. 4 To 7/2013).

Prvostupňový súd sa vyššie uvedenými ustanoveniami pri ukladaní trestu obžalovanému dôsledne neriadil. Pri úvahách, aký druh trestu by spravodlivo zohľadňoval konanie obžalovaného, jeho zavinenie, následok, pohnútku, osobu, pomery a možnosti jeho nápravy a v neposlednom rade aj poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, vychádzal aj odvolací súd zo zásady, že trest je právnym následkom trestného činu, a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť na ochranu spoločnosti jednak pred páchatel'om trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabránenie trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchova k riadnemu životu – rehabilitácia) a jednak aj voči ďalším členom spoločnosti – potencionálnym páchatel'om, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovne pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Ochrana spoločnosti sa teda uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represia) a prvkom výchovy (prevencia). Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou.

Vychádzajúc z uvedených skutočností v ich súhrne odvolací súd konštatuje, že v tomto smere je potrebné vytknúť súdu prvého stupňa, že pri ukladaní trestu zvolil nesprávny postup, keď aplikoval ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 39 ods. 4 Trestného zákona, nakoľko správne nezohľadnil všetky relevantné skutočnosti, za ktorých bol skutok spáchaný ako aj osobu obžalovaného. Okresný súd pri použití ustanovenia § 39 ods.1 Tr. zákona opomenul, že obžalovaný bol v minulosti viackrát (doposiaľ 12-krát) priestupkovo postihnutý, pričom z výpisu z evidencie priestupkov rezultuje, že sa nejednalo len o priestupky na úseku cestnej premávky, ale aj o priestupky proti majetku, priestupky proti občianskemu spolunažívaniu, priestupky proti verejnému poriadku a priestupky na úseku civilnej ochrany. Taktiež osoba obžalovaného (najmä skutočnosti, že je nemajetný a nemá trvalé zamestnanie), ako aj okolnosti spáchania skutku (obžalovaný spáchal skutok na maloletej osobe, pričom použil zbraň – nožničky, kladivo a tiež násilie – udrél poškodeného po tvár, ako aj výška škody v sume 3 Eurá, ktorá nie je zanedbateľná, ale svedčí o charaktere obžalovaného) nespĺňajú existenciu takých mimoriadnych skutkových okolností prípadu, ktoré by zakladali možnosť uloženia trestu vo výmere nižšej, ako ustanovuje Trestný zákon. Pokiaľ chcel okresný súd obžalovanému mimoriadne znížiť trest mal postupovať s poukazom na ustanovenie § 39 ods.2 písm.d), ods.4 Trestného zákona per analogiam, nakoľko obžalovaný na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie, že je vinný.

Z prezentovaných dôvodov krajský súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a sám uložil obžalovanému trest v súlade s Trestným zákonom.

Podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, kto proti inému použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

Podľa § 188 ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona, odňatím slobody na sedem rokov až dvanásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- c) závažnejším spôsobom konania
- d) na chránenej osobe.

Podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, poľahčujúcou okolnosťou je to, že páchatel' sa priznal k spáchaní trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval.

Podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona, pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností.

Podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona, ak prevažuje pomer poľahčujúcich okolností, znižuje sa horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu.

Podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona, ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprímerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatel'ovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

Podľa § 39 ods. 3 písm. d) Trestného zákona, pri ukladaní trestu pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu však súd nesmie uložiť trest odňatia slobody kratší ako dva roky, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň päť rokov.

Obžalovanému A. B. uložil trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky a 8 (osem) mesiacov, za použitia § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona a za priznania jednej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona.

Krajský súd pri ukladaní trestu vychádzal z trestnej sadzby vyplývajúcej z ustanovenia § 188 ods. 2 Trestného zákona, ktorá je 7 (sedem) rokov až 12 (dvanásť) rokov.

Skutočnosť, že obžalovaný sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval, túto krajský súd, rovnako ako okresný súd, zohľadnil ako poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm. l) Trestného zákona. Keďže u obžalovaného prevyšoval pomer poľahčujúcich okolností v zmysle § 38 ods. 3 Trestného zákona, znížila sa v jeho prípade horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o 1/3, teda po úprave zohľadňujúcej prevahu poľahčujúcich okolností bola trestná sadzba v rozpätí 7 (sedem) rokov až 10 (desať) rokov a 4 (štyri) mesiace.

Pri ukladaní trestu krajský súd zohľadnil limity určovania konkrétnej výmery trestov, ktoré sú ukladané na podklade aplikácie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu v zmysle § 39 ods. 3 písm. d) Trestného zákona. Prostredníctvom predmetného ustanovenia sa reguluje rozsah rozšírenej diskrečnej právomoci súdu, ktorá mu je poskytnutá v rámci § 39 ods. 1 a ods. 2 Trestného zákona za účelom precizovania individualizácie trestu. Limitácia diskrečnej právomoci súdu je vystavaná ako zákonná reštrikcia, ktorej obsahom je eliminácia zjavne neproporčného zníženia výmery trestu. Po úprave trestnej sadzby v zmysle § 39 ods. 1, § 39 ods. 3 písm. d) Trestného zákona uložil krajský súd obžalovanému trest vo výmere 4 (štyri) roky a 8 (osem) mesiacov.

Krajský súd len dodáva, že napravil pochybenie okresného súdu a pri znížení trestu použil ustanovenie § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr.zákona (aj keď neboli splnené zákonné podmienky), nakoľko mu to nedovoľuje zásada reformatio in peius, resp. princíp zákazu zmeny k horšiemu, ktorý je slovami Ústavného súdu Slovenskej republiky potrebné chápať ako garanciu práva podávať opravné prostriedky bez toho, aby sa zhoršilo postavenie osoby (v porovnaní so situáciou založenou pred podaním takéhoto opravného prostriedku), ktorá buď sama podala opravný prostriedok, alebo v prospech ktorej bol opravný prostriedok podaný inou, k tomu oprávnenou osobou (obdobne pozri uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 22.03.2012, sp. zn. IV. ÚS 163/2012).

Takto uložený trest podľa názoru krajského súdu rešpektuje princípy právnej istoty a zákazu reformatio in peius a zodpovedá aj kritériám stanoveným v ustanovení § 34 Trestného zákona.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, súd zaradí páchatel'a na výkon trestu odňatia slobody spravidla do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, ak v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin.

Správny bol výrok prvostupňového rozsudku, ktorým okresný súd podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil obžalovaného na výkon uloženého trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia, nakoľko obžalovaný nebol pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody, a preto krajský súd tento výrok len prevzal do svojho rozhodnutia bez jeho zmeny, nakoľko došlo k zrušeniu výroku o treste (navyše k tomuto trestu nemal obžalovaný žiadne námietky). Krajský súd zhodne s názorom prvostupňového súdu ustálil, že jeho náprava bude lepšie zaručená v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, pretože výkon trestu v miernejších podmienkach lepšie zabezpečí jeho nápravu.

K odvolacím námietkam obžalovaného

Krajský súd konštatuje, že odvolacie námietky obžalovaného proti napadnutému rozsudku sú takmer totožné s jeho predchádzajúcou argumentáciou, ktoré už uplatnil na hlavnom pojednávaní a s ktorými sa prvostupňový súd vysporiadal už v napadnutom rozsudku. K týmto krajský súd dodáva nasledovné.

V prípade odvolacej námietky obžalovaného, že mu nebola priznaná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. d) Trestného zákona a teda, že spáchal trestný čin vo veku blízkom veku mladistvých, k tomu krajský súd uvádza, že v zmysle § 127 ods. 2 Trestného zákona sa osobou vo veku blízkom veku mladistvých rozumie osoba po dovŕšení 18 rokov a pred dovŕšením 21 rokov veku, pričom rozhodujúci je vek v čase spáchania skutku. Obžalovaný dovŕšil vek 21 rokov dňa 20.07.2019, a tak v čase spáchania skutku, t. j. dňa 18.05.2020, prekročil dvadsaťjeden rokov, preto ho nie je možné považovať za osobu vo veku blízkom veku mladistvých, ale za osobu dospelú. Krajský súd len dodáva, že pre priznanie tejto poľahčujúcej okolnosti podľa zákona nepostačuje, že páchatel spáchal trestný čin vo veku blízkom veku mladistvých, ale je navyše nutné, aby táto skutočnosť mala vplyv na jeho rozumovú a vôľovú spôsobilosť, čo nebolo u tohto obžalovaného zistené. Preto v jeho prípade tvrdí, že išlo o mladícku nerozvážnosť, je nielen nenáležité, ale vyslovene je táto námietka v rozpore so zákonom.

Pokiaľ obžalovaný namietal, že mu mala byť priznaná i poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona a teda, že pred spáchaním skutku viedol riadny život, nakoľko nespáchal žiaden trestný čin, táto (námietka) nemá svoje opodstatnenie, nakoľko z obsahu spisového materiálu krajský súd, totožne ako súd prvého stupňa, zistil, že obžalovaný bol pred spáchaním trestného činu 12-krát priestupkovo postihnutý. K tomu krajský súd len okrajovo dodáva, že pre priznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Trestného zákona nestačí iba zistenie, že osoba nebola súdne trestaná, keďže vedenie riadneho života je širšia kategória ako nepáchanie trestnej činnosti (obdobne pozri uznesenie NS SR pod sp. zn. 5Tdo/ 69/2019 zo dňa 15.04.2020). V konečnom dôsledku nepriznanie tejto poľahčujúcej okolnosti ani nemalo žiadny citeľný vplyv na výšku trestu uloženého obžalovanému, nakoľko tento nepodmienečný trest mu bol ukladaný pri spodnej hranici trestnej sadzby.

K odvolacej námietke obžalovaného, že konajúci súd aj napriek vykonanému vyhláseniu nepriznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, krajský súd s poukazom na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR z 27.06.2017, sp. zn. Tpj 55/2016 uvádza, že aby bolo možné zohľadniť v prospech páchatel'a (procesne ako obvineného) aj poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, musí k samotnému priznaniu sa pristúpiť uvedenie údajov, ktoré umožňujú vytvoriť si komplexnejší obraz o okolnostiach činu, o účasti ďalších osôb na jeho spáchaní, poprípade aktívna účasť obvineného na iných dôkazných úkonoch, než je jeho výsluch (rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, previerka výpovede na mieste činu). Taká súčinnosť musí byť poskytnutá orgánom prípravného konania, nakoľko už tie musia objasniť čin (a to aj procesným dokazovaním, vedeným v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, nie len "operatívne") do tej miery, aby mohla byť podaná obžaloba alebo návrh na schválenie dohody o vine a treste (samozrejme, obžaloba ani za týchto okolností nemusí v súdnom konaní uspieť, čo nie je na účel stanoviska potrebné bližšie rozoberať). V danom prípade krajský súd nevzhladol žiadne ďalšie aktivity obžalovaného, resp. obžalovaný neposkytol žiadnu ďalšiu súčinnosť OČTK (okrem svojej prvej výpovede v prípravnom konaní), ktorú by bolo potrebné poveriť na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona. V samotnej výpovedi v prípravnom konaní navyše ani neuviedol žiadne také skutočnosti, ktoré by OČTK nevedeli zabezpečiť a už predtým nemali k dispozícii. Zároveň ani vyhlásenie obžalovaného o vine a priznanie sa ku skutku nemožno stotožňovať s poľahčujúcou okolnosťou podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, nakoľko medzi nimi navyše neexistuje objektívny súvis (obdobne pozri stanovisko Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 5/2017 pod sp. zn. R 44/2017).

Pokiaľ obžalovaný namietal, že jemu uložený trest je neprímerane prísny a na zabezpečenie ochrany postačuje aj trest kratšieho trvania, podľa názoru krajského súdu ide naopak o trest mierny, avšak zákonný a úmerný, ktorý zodpovedá potrebám generálnej, ako aj individuálnej prevencie, ktorý bude dostatočným prostriedkom na dosiahnutie účelu trestu tak, ako ho má na mysli Trestný zákon. Zároveň takýto trest dostatočne vyjadruje aj morálne odsúdenie obžalovaného spoločnosťou.

Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd v zmysle § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol sám rozsudkom o treste tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.